

СТРАНА ЗОЛОТОГО РУНА

თქროს ხანძისის ძველენა

LAND OF THE GOLDEN FLEECE

ყველაფერი მითებით და ლეგენდებით იწყება. და შეიძლება თამამად ითქვას, დედამიწაზე ჯერ არ დაბადებულა ცოტად თუ ბევრად ცნობისმოყვარე ადამიანი, კავკასიის მაღალ ქედზე მიჯაჭვული პრომეთეოსის (იგივე ამირანის), არგონავტების, კოლხეთის მბრძანებელი აიეტის, მისი გრძნული ასული მედეას და, რაც მთავარია, ოქროს საწმისის ბედით არ დაინტერესებულყოფს.

რა არის ოქროს საწმისი? მართლა მითური ვერძის თუ ნამდვილი ხალხური სელექციით გამოყვანილი ცხვრის გრძელბეწვიანი საწმისი, იმხანად მართლაც ოქროდ ღირებული? იქნებ, მთის მდინარეში ოქროს ქვიშის მოსაპოვებელი საგანი, ანდა კოლხეთის საიდუმლო ოქროს საბადოებში მადნის დამუშავების ტყავზე აღნუსხული წესებია? ალბათ, სწორი იქნება, თუ ვიტყვით, — ერთიცა და მეორეც, მესამეც და მეასეც, ანუ ცოდნა-გამოცდილებების დიდი საუნჯე, რომელიც უთუოდ ჰქონდათ ძირძველ ქართველურ ტომებს — კოლხებსა და იბერებს.

როგორც ბერძენი და რომაელი ავტორები — პომპროსი, პესიოდე, პეროდოტე, ქსენოფონტი, პლუტარქე, ციცერონი, პლინიუს უფროსი, ტაციტუსი და სხვები ირწმუნებიან და ჩვენი დროის მეცნიერებიც ადასტურებენ, ქართველთა წინაპარი ტომები მეწინავეობდნენ მეტალურგიაში — ოქროსა და სხვა ლითონთა დამუშავებაში, სამკურნალო წამლების შემზადებაში, მეცხოველეობასა და მიწათმოქმედებაში, ნაოსნობასა და კარტოგრაფიაში...

ბერძნული მითოლოგიით პრომეთეოსმა ღმერთებს მოსტაცა და ადამიანებს არგუნა ცეცხლი, ასწავლა მისი გამოყენება, ამასთან სხვადასხვა მეცნიერება და ხელობა, გემის აგება და ზღვაოსნობა, რისთვისაც დასაჯეს...

და აი, არგონავტები, ელადის ეს რჩეული გმირები, კოლხეთისაკენ მოისწრაფიან, მათ შორისაა პერაკლეც — ზოგი მითის მიხედვით პრომეთეოსის დამხსნელი. მათი ოქროს საწმისისაკენ ღლტოლვა დიადი მიზნისაკენ ადამიანთა მარადიულ სწრაფვას გვაგონებს.

და მედეამაც ოქროს საწმისი — ცოდნა, აღმოსავლური სიბრძნე, დიდი საუნჯე დასავლეთს უბოძა — იაზონის სიყვარულით გულანთებულს ეს ცოდნა მიაქვს ფაზისის ნაპირებიდან, ანუ ევროპისა და აზიის მიჯნიდან, რამეთუ ცოდნის ნერგი ასეთი სიყვარულის გარეშე ვერ გაიხარებს უცხო მხარეში.

კოლხმა ასულმა სამშობლოდან შორს, დასავლეთში დასაბამი მისცა მედიცინას, დანერგა სხვა ცოდნა-გამოცდილებაც. კოლხეთს კი ამით

არა დაკლებია რა, პირიქით, კოლხთა სახელი და დიდება მთელ მსოფლიოს მოედო. პრომეთეოსის გმირობა, იაზონისა და მედეას საბედისწერო სიყვარული მარადიულ თემად იქცა მსოფლიო ლიტერატურისათვის. გავიხსენოთ პომერონი, პინდარე, ესქილე, ვერიპიდე, აპოლონიოს როდოსელი, ვალერიუს ფლაკუსი, ოვიდიუსი, სენეკა, დანტე, კორნელი, შელი, გოეთე, გრილპარცერი, აკაკი წერეთელი, ვან ანუი...

ქოლხეთში დღესაც გაიგონებთ, მედეა წაიყვანეს, ოქროს საწმისი კი დარჩაო... და აი, ათასეული წლების შემდეგ თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ენთუზიასტმა ახალგაზრდებმა ქალაქ ფოთის (ფაზისის) საზოგადოებრიობისა და საქართველოს საზღვაო სანაოსნოს დახმარებით ძველკოლხური ნიმუშის ხომალდი ააგეს, „ოქროს საწმისი“ უწოდეს და ლეგენდების გზას გააყვნენ.

ასე დაიწყო „ოქროს საწმისის“ მოგზაურობა ისტორიულ კოლხეთში. 1970 წელს ხომალდმა ყვრილა-რიონის დაყოლებით (შორაპანი-ქუთაისი-ვანი-ფოთი), ხოლო 1971 წელს შავი ზღვით (ფოთი-ბათუმი-პალიასტომი-ანაკლია-ოჩამჩირე-სოხუმი-ფოთი). მოინახულა მითურ ოქროს საწმისთან დაკავშირებული ადგილები.

ამ მოგზაურობას ფართოდ გამოეხმაურა რესპუბლიკური და საკავშირო პრესა, რადიო და ტელევიზია, ახალი ამბების სააგენტოს მეშვეობით კი უცხოეთშიც გავრცელდა ინფორმაცია.

ბუნებრივია, ყოველივე ამან უფრო გააღვივა ჩვენი ახალგაზრდობის ინტერესი სამშობლოს გმირული წარსულისა და უძველესი კულტურისადმი, ზღვაოსნობისა და სპორტისადმი.

„ოქროს საწმისს“ გამოუჩნდნენ მიმდევრები, მოეწყო მსგავსი ახალგაზრდული ექსპედიციები: „აიეტი“ (ქუთაისი-ფოთი, 1971), „მედეა“ (თბილის-ბაქო, 1974), შეიქმნა „ოქროს საწმისი“ – თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის მძიებელ მოგზაურთა კლუბი (380028, თსუ, ეურნალისტიკის ფაკულტეტი, ტ. 23-00-53; 1970), „ოქროს საწმისი“ – თბილისის საერთაშორისო ახალგაზრდული ბანაკი (380115), თბილისის ზღვა, ტ. 66-44-58). 1973), ქუთაისის, ფოთის, ბათუმის, სარდის, სოხუმის, ბიჭვინთის ანალოგიური კლუბები და ბანაკები.

ისინი ჭეშმარიტად ამართლებენ ამ სახელს, მოგზაურობენ მშობლიურ მხარეში, მართავენ ახალგაზრდულ დღესასწაულებსა და თამაშობებს: „პრომეთეოსის ცეცხლი“, „არგონავტების ლაშქრობა“, „ოქროს საწმისის მოტაცება“ და ა. შ. მოგზაურობას უწყვენ ყველას, ვისაც კი გულით სწაღია გაიყნოს და შეინაწავლოს ჩვენი კულტურა – წარსული და დღევანდელი.

ВСЕ начинается с мифов и легенд. Можно смело утверждать, что не было на земле мало-мальски любознательного человека, которого не захватили бы прекрасные сказания о прикованном к Кавказу Прометее (грузинский Амирани), аргонавтах, властители древней Колхиды — Эете, его дочери-волшебнице, Медее, и что, самое главное, судьбе золотого руна.

Что же это такое — золотое руно? Было ли оно золотой шкурой волшебного барана, или особой породы овцы, выведенной народными селекционерами, ценящейся на вес золота? Что подразумевалось под этими словами — золотые крупницы, получаемые во время ныва золотозолотого песка, или таинственные золотые приски Колхиды и способ добывания золота, нанесенный на пергамент?

Наверное, все эти версии не лишены основания, как и то, что исконные, древние грузинские племена — колхи и иберы на самом деле владели большими знаниями, опытом, что и являлось истинным сокровищем.

В качестве свидетельства можно привести сочинения древнегреческих и римских авторов — Гомера, Гесиода, Геродота, Ксенофонта, Плутарха, Цицерона, Плиния Старшего, Тацита и др. Об этом же говорят и ученые наших дней, которые в один голос утверждают: предки грузин славились как искусные металлурги, златоделатели, знатоки изготовления лекарственных снадобий, земледельцы, животноводы, мореходы, картографы...

СОГЛАСНО греческой мифологии, Прометей похитил огонь у богов и передал его людям, научив их владеть им, он обучил их различным ремеслам и наукам, в том числе, кораблестроению и мореплаванню. За подобные благодеяния Прометей наказали...

Аргонавты, отборнейшие мужи Эллады, устремляются к берегам Колхиды за золотым руном, есть среди них и герой Геракл — по некоторым мифам спаситель Прометей. С чем можно сравнить их героический подвиг? Пожалуй, с вечной устремленностью людей к великой цели.

Да, свои знания, свою восточную мудрость, это величайшее сокровище, олицетворенное в «золотом руне», Медее преподнесла Западу. Она несет свой дар волшебнице с берегов реки Фазиса, бывшей рубежом между Азией и Европой, с большой пламенной любовью в сердце, ибо ростки знания не смогут распусться на чужбине без любви.

Медее вдали от родины, на Западе заложил основы медицины, других наук, распространила знание и опыт, накопленные своими соплеменниками. Все это

не только не принесло ущерба Колхиде, наоборот, прославил инискоало уважение во всем мире.

Подвиги Прометей, большая и злосчастная любовь Ясона и Медей превратились в вечную и нетленную тему мировой литературы. Вспомним Гомера, Пиндара, Эсхила, Еврипида, Аполлона Родосского, Валерия Флакка, Овидия, Сенеку, Данте, Корнелия, Шелли, Гёте, Грильпарцера, Акакия Церетели, Жана Ануи...

ВКОЛХИДЕ и сейчас можно услышать из уст народных сказителей: Медее похитили, но золотое руно осталось...

И вот, спустя тысячелетия пытливые, охваченные творческим поиском молодые энтузиасты из Тбилисского государственного университета с помощью общественности города Поти (Фазиса) и Грузинского морского пароходства соорудили судно древнеколхского образца, назвав его «Золотое руно» и совершили путешествие по следам древних легенд по исторической Колхиде.

В 1970 году «Золотое руно» совершило путешествие по рекам Квирила—Риони (Шорапани—Кутаиси—Вани—Поти), а в 1971 году — по Черному морю (Поти—Батуми—Палеостоми—Анаклиа—Очамчиря—Сухуми—Поти), обойдя все те места, где, вероятно, происходили события, связанные с мифическим золотым руном.

Этот поход «Золотого руна» широко освещался всесоюзной и республиканской прессой, радио и телевидением, а с помощью АПН о походе узнали и за рубежом.

Естественно, все это еще больше углубило интерес нашей молодежи к героическому прошлому родины, ее богатой и древней истории, к мореходству и спорту.

У «Золотого руна» появились последователи: было организовано несколько подобных экспедиций: «Эет» (Кутаиси—Поти; 1971 г.), «Медее» (Тбилиси—Баку; 1974 г.). Был создан клуб путешественников-искателей ТГУ «Золотое руно» (380028, ТГУ, факультет журналистики, т. 23-00-53, 1970), а также международный молодежный лагерь «Золотое руно» (380015, Тбилисское море, т. 66-44-58; 1973); аналогичные клубы и лагеря в Кутаиси, Поти, Батуми, Сарпи, Сухуми и Пицунде.

Они востину оправдывают свое имя — совершают путешествия по родному краю, знакомят с ним всех, кто искренне хочет узнать и изучить культуру, мифологию, прошлое и настоящее нашей родины. Проводятся молодежные праздники-игры — «Огонь Прометей», «Поход аргонавтов», «Похищение золотого руна» и т. д.

All begins with myths and legends. And it is safe to say that there can hardly be found a curious person on earth who has not become interested in Prometheus (the Georgian Amirani), chained to the lofty Caucasus Range, the Argonauts, the Colchian King Aetes, his sorceress daughter Medea, and last but not least, in the golden fleece.

What was the golden fleece? Was it indeed the skin of a golden ram or a breed of long-wool sheep, resulting from popular selection and valued like gold? Or perhaps it was a device for separating gold from the sand of mountain rivers, or else, a parchment with rules of mining the precious metal in the secret deposits of Colchis.

The golden fleece was probably all these, or a term epitomizing the great treasure of knowledge and experience undoubtedly possessed by ancient Georgian peoples - Colchians and Iberians.

That the ancestral tribes of modern Georgians were advanced in metallurgy - the working of gold and other metals, the preparation of medical remedies, cattle-breeding and husbandry, navigation and cartography is attested to by Greek and Roman authors: Homer, Hesiod, Herodotus, Xenophon, Plutarch, Cicero, Pliny, Tacitus, and others, and confirmed by modern scholars. According to Greek mythology Prometheus stole fire from the gods and brought it to men, teaching them how to use it. He also taught mankind various sciences and crafts, shipbuilding and navigation. Prometheus was punished.

The Argonauts - the picked heroes of Hellas - sailed for Colchis. Among them was Heracles, the deliverer of Prometheus. The Argonauts' quest of the golden fleece is reminiscent of man's eternal striving after great causes.

Medea brought to the West the golden fleece or a great treasure of knowledge - Oriental wisdom. She brought this knowledge from the shores of Phasis, or from the boundary of Europe and Asia, together with her overwhelming love of Jason, for the plant of knowledge could not thrive in a foreign land without love.

Far from her motherland, Medea initiated medicine in the West, and imparted other knowledge. Far from being a loser, Colchis became famous in the world. The feat of

Prometheus, the intense and ill-fated love of Jason and Medea constitute perennial themes of world literature: Homer, Pindar, Aeschylus, Euripides, Apollonius Rhodius, Valerius Flaccus, Ovid, Seneca, Dante, Corneille, Shelley, Goethe, Grillparzer, Akaki Tsereteli, Jean Anouilh...

"Medea was carried off, but the golden fleece remained here" - one may hear these words spoken in this country even today.

A few thousand years later, a team of enthusiastic youths of Tbilisi State University - supported by the city of Poti (Phasis) and the Georgian Steamship Line - built an ancient-Colchian type ship, which they named "Golden Fleece", and sailed along the route of legends to historical Colchis.

In 1970 the "Golden Fleece" sailed down the Qvirila and the Rioni (Shorapani-Kutaisi-Vani-Poti), and in 1971 she visited the sites along the Black Sea coast (Poti-Batumi-Paliastomi-Anaklia-Ochamchire-Sukhumi-Poti) where the events connected with the mythical golden fleece conjecturally took place.

The cruise of the "Golden Fleece" was given broad coverage by the Republican and All-Union press, radio and television. Through the APN news agency information about the cruise was diffused abroad.

All this naturally stimulated further the interest in our youth in the heroic past and ancient culture of their motherland, as well as in navigation and sport.

The "Golden Fleece" found followers. Youth expeditions were organized: "Aetes" (Kutaisi-Poti, 1971), "Medea" (Tbilisi-Baku, 1974); the Tbilisi State University "Golden Fleece" Club of Adventurous Travellers (1970); the Tbilisi International Youth Camp "Golden Fleece" (1973), and analogous clubs and camps in Kutaisi, Poti, Batumi, Sarpi, Sukhumi, and Pitsunda.

These clubs and camps fully justify their name: they organize journeys in the country, give guidance to all desirous of becoming acquainted with the culture, mythology, history, and present-day life of Georgia, youth festivals are being organized with such programmes as "Prometheus Fire", "The Expedition of the Argonauts", "The Carrying off of the Golden Fleece", etc.

ავტორ-სემდეგენელი - გვანჯი მანია
მხატვარი - ვახტანგ რურუა
ფოტოგრაფი - არმავ ჭანტურია
რედაქტორები - გიორგი ჩიტაია, ნოდარ ლომოური

Автор-составитель Гванджи Маниа
Художник Вахтанг Руруа
Фотограф Армаз Чантуриа
Редакторы: Георгий Читаиа, Нодар Ломоури

Author-compiler: Gvanji Mania
Artist: Vakhtang Rurua
Photographer: Armaz Chanturia
Editors: Giorgi Chitaia, Nodar Lomouri

СТРАНА ЗОЛОТОГО РУНА
(Справочник)

Издательство ЦК КП Грузии
Тбилиси, ул. Ленина, 14
1984 год

Заказ № 1525. УЭ 03350. Тираж 20.000.
Цена 40 коп.

Ордена Трудового Красного Знамени
Типография издательства ЦК КП Грузии
Тбилиси, ул. Ленина, 14.

„ქალწულის ზრახვათა შემწეობით უკვე ადვილად აღსრულდა ის საქმე, რის გამოც ესოდენ ძნელი ნაოსნობა გადავიტანეთ სიმწარით ქანცაწვევტილებმა. ამ ქალწულს, რაკი ეს მასაც სურს, მე კანონიერ მეუღლედ წავიყვან სახლში. თქვენ კი, და ასევე მთელმა აქემამ, თქვენ კეთილშემწე ასულს მფარველობა უნდა გაუწიოთ“.

აპოლონიოს როდოსელი,
არგონავტიკა, წიგნი IV, 190.

«Дело, ради чего мы дерзнули в столь трудный пуститься
По морю путь, изнывая под бременем страды тяжелой,
Ныне легко свершено при содействии девы разумной.
Деву, согласно желанью ее, увожу я законной
В дом свой женой. Вы же все защищайте ее, всей Ахен
Видя помощницу в ней благородную и всех вас также.

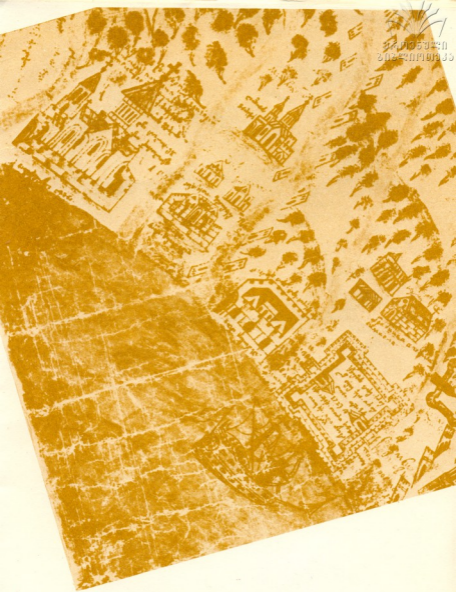
АПОЛЛОНИЙ РОДОССКИЙ,
АРГОНАВТИКА, ПЕСНЬ ЧЕТВЕРТАЯ, 190.

For now the task for which we dared this grievous
voyage, toiling with bitter sorrow of heart, has been
lightly fulfilled by the maiden's counsels. Her - for
such is her will - I will bring home to be my wedded
wife; do ye preserve her, the glorious saviour of all
Achaea and of yourselves.

APOLLONIUS RHODIUS
ARGONAUTICA, BOOK IV, P. 307.
LCL, LONDON, 1955.

ქოლხეთის ძველი რუკა, ფრაგმენტი

КАРТА КОЛХИДЫ 1738 г. (ФРАГМЕНТ)

MAP OF COLCHIS, BY T. GABASHVILI, 1738 (FRAGMENT)

„მედეა“
ალმონაპლეთისაკენ
მიმზარავს.

საქართველოს
ხელოვნების
კამერა

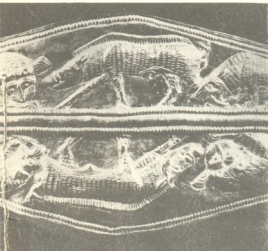
«МЕДЕЯ» ПЛЫВЕТ
К ВОСТОКУ

«THE MEDEA» SAILING EASTWARD.

კოლხური ბანძი —
საქართველოს სახელმწიფო
მუზეუმის ექსპონატები:
(ძვ. წ. VIII—III სს).

СОКРОВИЩЕ КОЛХИДЫ —
ЭКСПОНАТЫ ИЗ
ГОСУДАРСТВЕННОГО
МУЗЕЯ ГРУЗИИ —
(VIII—III вв. до н. э.)

COLCHIAN TREASURES: EXHIBITS
OF THE STATE MUSEUM OF
GEORGIA (8th—3rd CENT. B. C.).

მესაქადობა „ოგოლ
საქმისი“ (1970-1971).

ЭКСПЕДИЦИЯ «ЗОЛОТОЕ
РУНО». 1970 1971 гг

EXPEDITION OF THE «GOLDEN
FLEECE». 1970-1971

ამირანი (პრომეთეოსი),
სიღნაღი, პრემეტეოსი
ვახტანგის ონიანი.

AMIRANI (PROMETEUS),
SIGNAGHI, SKULPTOR
BAKHTANG ONIANI.

AMIRANI (PROMETEUS),
SIGNAGHI (KAKHETI),
SCULPTOR: VAKHTANG ONIANI

„კოლხოვა“. დღესასწაული
ზღვისპირა სოფელ სარფში.

«КОЛХОБА». ПРАЗДНИК
В ПРИМОРСКОМ СЕЛЕ
САРПИ.

THE «KOLKHOBA» FESTIVAL
IN THE COASTAL VILLAGE OF
SARPI

„ვინ მოყვარება არ ეძებს, იგი თავისა მტერიაო“, — ბრძანებს რუსთაველი და ქართველი კაციც ოდითგანვე ეძებდა ნათესავსა და მოყვარეს, ალალი გულითა და გამლილი ხელით ეგებებოდა კეთილ სტუმარს.

კეთილი იყოს თქვენი მობრძანება ოქროს საწმისის ქვეყანაში ახალი დროის „არგონავტებო“ — იმედია, ეს იქნება დასაბამი მომავალი რეგულარული საერთაშორისო ტურისტული ნაოსნობისა ძველისძველ ვლადახსა და კოლხეთ-იბერიას შორის.

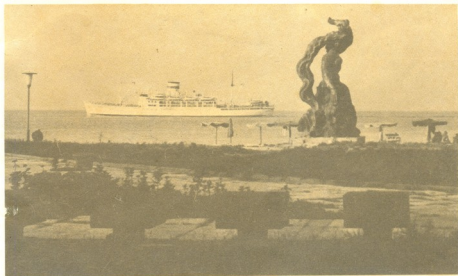
საქართველოს შურნალისტთა კავშირი
საქართველოს საისტორიო საზოგადოება

«Кто себе друзей не ищет, самому себе он враг», — утверждает Руставели. Воистину, испокон веков грузины славилась дружбой и гостеприимством, с расprostертыми объятиями встречали друзей, странников... Добро пожаловать в страну золотого руна, «аргонавты» нового времени! Пусть путь, пройденный вами, станет оживленной международной трассой туризма, соединяющей берега Эллады и Колхиды.

СОЮЗ ЖУРНАЛИСТОВ ГРУЗИИ
ГРУЗИНСКОЕ ИСТОРИЧЕСКОЕ ОБЩЕСТВО

„He who does not seek a friend is his own foe“, says Shota Rustaveli. And indeed; the Georgians have from time immemorial sought their relatives and friends, receiving friendly visitors with pure heart and outstretched arms. Welcome, Argonauts of the new times, to the Land of the Golden Fleece. We hope your visit will lay the foundation of a future regular international tourist route between the ancient Hellas and Colchis-Iberia.

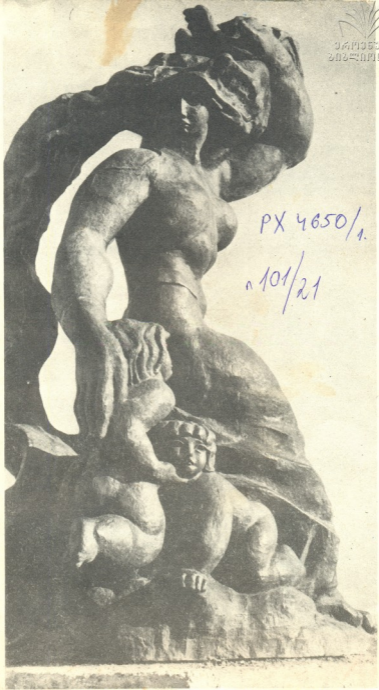
UNION OF GEORGIAN JOURNALISTS
GEORGIAN HISTORICAL SOCIETY

მედეა (ბიჭვინთა),
მედეასა და მერაბ
ბერძენიშვილი.

МЕДЕЯ. ПИЦУНДА.
СКУЛЬПТОР
МЕРАБ БЕРДЗЕНИШВИЛИ

MEDEA. BICHVINTA (PITSUNDA),
SCULPTOR: MERAB BERDZENISHVILI

PX 4650/1.
n 101/21